

Les eleccions municipals de 1934 al Vallès Oriental

115

Ponències
Anuari del
Centre d'Estudis
de Granollers
2010

Les eleccions municipals que es van celebrar a Catalunya el 14 de gener de 1934 han estat poc tractades per la historiografia habitual sobre la Segona República, tot i que pel context en què es van desenvolupar van tenir una significació que anava més enllà, tal com veurem tot seguit. En les històries generals del període han passat desapercebudes o només es fa referència a la ciutat de Barcelona. En treballs més específics, el tractament ha estat divers. L'*Atlas electoral de Catalunya durant la Segona República*, que va publicar Mercè Vilanova (Edicions La Magrana i Fundació Jaume Bofill, Barcelona, 1986), per exemple, no en feia esment.¹ Altres autors han donat a conèixer de manera parcial els resultats d'aquests comicis. Així, Rosa Virós va fer un treball pioner sobre aquest aspecte per a la província de Girona; Conxita Mir en proporciona informació per a la província de Lleida. De la província de Tarragona disposem només de dades parcials, ja que Montserrat Duch hi fa referència a la seva tesi sobre el Camp de Tarragona (Alt i Baix Camp i Tarragonès), però en canvi Joaquim Molins se n'oblidava en el seu treball sobre les eleccions i els partits polítics a la província de Tarragona. Segurament, l'aproximació més completa de què disposem fins avui, pel que fa referència a l'extensió territorial, és la de Josep Antoni Pozo, que en la seva tesi sobre el poder revolucionari a Catalunya durant la Guerra Civil exposa les dades de les principals poblacions catalanes.² Tanmateix tots aquests treballs presenten llacunes importants bé pel que fa als resultats, bé pel que fa referència a l'adscripció política de les candidatures. És més, per a les comarques de la província de Barcelona no disposem, a hores d'ara, de cap aproximació completa.

¹ Aquesta obra, a més, no presentava els resultats de les eleccions legislatives de novembre de 1933 a la província de Barcelona, per manca de dades, segons afirmava l'autora.

² Virós, R., «Las elecciones municipales de 14 de enero de 1934 en la provincia de Gerona», *Perspectiva Social*, 5, 1975, pàg. 7-27; Mir, C., *Lleida: 1890-1936: caciquisme polític i lluita electoral*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985; Duch, M., *El camp de Tarragona durant la Segona República (1931-1936)*, tesi doctoral inèdita, Universitat de Barcelona, Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona, 1987; Molins, J., *Elecciones y partidos políticos en la provincia de Tarragona: 1890-1936*, Tarragona, Publicacions de la Diputació de Tarragona, 1985; Pozo, J. A., *El poder revolucionari a Catalunya durant els mesos de juliol a octubre de 1936. Crisi i recomposició de l'Estat*, tesi doctoral inèdita, Universitat Autònoma de Barcelona, 2002.

En aquest treball em proposo publicar les dades del Vallès Oriental i situar les eleccions en el seu context. Amb aquest objectiu, primer introduiré el marc històric en què es van desenvolupar; en segon lloc, faré referència al règim legislatiu que les va determinar i faré una breu referència al context en què es van desenvolupar; després, analitzaré els resultats i, finalment, aportaré un annex amb dades de cada un dels municipis del Vallès Oriental. Per a l'estudi d'aquestes eleccions, la principal font és el *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, el qual en va publicar els resultats entre el 24 de gener i el 22 de març de 1934. Habitualment s'informa del resultat en vots de les candidatures i es dona informació dels regidors electes i suplents. Això no és així, però, en tots els casos ja que en diverses ocasions la informació que es proporciona és parcial: o bé es dona només el resultat o bé només el nom dels regidors. En el cas del Vallès Oriental, però, la informació és completa en tots els casos i això m'ha permès construir la taula, el mapa i l'annex. Aquesta informació es pot complementar amb altres de caràcter qualitatiu, com ara el diccionari *Alcaldes i alcaldesses del Vallès Oriental* o els articles d'Arnau González i Israel Calvache sobre la implantació d'Esquerra Republicana de Catalunya a la comarca.³

El llarg camí cap a les eleccions municipals

Durant la Segona República no es van celebrar eleccions municipals de manera general a Espanya. Havien estat convocades per al 30 d'abril de 1933, però es van ajornar i, de fet, només es van fer eleccions per substituir les comissions gestores que manaven als consistoris en els quals els regidors havien estat escollits directament, en virtut de l'article 29, l'abril de 1931. Tot i ser unes eleccions parcials, ja que només van afectar les dues Castelles, Aragó, Lleó i Navarra, els resultats –favorables a les dretes– van repercutir en la política espanyola i van accelerar la crisi del govern que conduiria a les eleccions de novembre de 1933.⁴ A Catalunya, el camí cap

³ Planas, J. (coord.), *Alcaldes i alcaldesses del Vallès Oriental (segle XX): diccionari biogràfic*, Granollers, Museu de Granollers, 2006. González, A., «ERC al Vallès Oriental (1931-1936): implantació territorial, militància i resultats electorals», *Ponències. Anuari del Centre d'Estudis de Granollers 2007*, Granollers, 2008. Calvache, I., «ERC i la vida política al Vallès Oriental durant la Segona República», *Ponències. Anuari del Centre d'Estudis de Granollers 1999*, Granollers, 2000.

⁴ Linz, J. J.; Montero, J. R.; Ruiz, A. M., «Elecciones y política», a Carreras, A., i Tafunell, X. (coord.), *Estadísticas históricas de España*, Bilbao: Fundación BBVA, vol. III, pàg. 1110-1111. *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 30-3-1933.

a les eleccions municipals va ser llarg. El 22 de febrer, davant la convocatòria d'eleccions a Espanya, el diputat de la Lliga Joan Ventosa Clavell va fer una interpel·lació al govern per tal que aclarís si també pensava convocar eleccions municipals, atès que això a Catalunya era competència de la Generalitat.⁵ El govern, però, volia esperar a tenir enllestida una llei municipal i una d'electoral. Tanmateix, el 24 de març era aprovada al Parlament una llei en què es determinava la substitució dels regidors elegits per l'article 29 el 1931 i la manera de constituir les comissions gestores.⁶ En virtut d'aquesta llei, el conseller de Governació nomenà comissions gestores als municipis de tot Catalunya que encara eren governats per regidors proclamats d'aquella manera.

Al Vallès Oriental afectava els municipis de l'Ametlla del Vallès, Bigues, Campins, Canovelles, Castellterçol, Fogars de Montclús, Lliçà d'Amunt, Lliçà de Vall, Montseny, Parets, Sant Esteve de Palautordera, Sant Pere de Vilamajor, Sant Quirze Safaja, Tagamanent i Vilalba Sasserra.⁷ La intervenció posterior de Governació en alguns municipis que presentaven irregularitats –la majoria dels quals governats per la Lliga– va provocar una interpel·lació parlamentària del partit regionalista que va derivar en un agre debat que es va allargar, per diversos motius, entre el 9 de juny i el 27 de juliol de 1933.⁸ Un dels municipis afectats, justament, era Sant Celoni, en el qual la Lliga havia obtingut 9 regidors contra 3 de republicans. Joan Selves, conseller de Governació, va decidir suspendre l'Ajuntament i posar-hi una comissió gestora en la qual participaven un membre del Partit Republicà Radical (PRR) i un d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), als quals s'havia d'afegir un tercer membre nomenat per Governació. El conseller argumentava la suspensió per motius administratius i per motius polítics. Entre els primers, negligències greus en la rendició de comptes, manca de control en la recaptació, manca de liquidació d'impostos que gravaven els pagaments, contractació il·legal, realització fraccionada d'obres per burlar les formalitats de contractació i exacció il·legal. Entre les de

⁵ *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 9, 22-2-1933.

⁶ *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya*, 34, 24-3-1933 i *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 19, 29-3-1933.

⁷ *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 42, 22-5-1933.

⁸ Vegeu el *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya*, números 75, 78, 79, 80, 82 i 83.

caràcter polític considerava que es feia una subvenció indirecta als germans de la Doctrina Cristiana i que no constaven al pressupost diverses subvencions atorgades a la Conferència de Sant Vicenç de Paül, a la Junta de Beneficència i als germans de la Doctrina Cristiana, de manera que es vulneraven alguns articles de la constitució republicana referents a la laïcitat de l'Estat.⁹

Finalment, arribà l'aprovació de la primera part de la Llei Municipal de Catalunya, fet que es produí el 14 d'agost de 1933. El primer que m'agradaria destacar d'aquesta part de la llei és que establia el dret de vot per a totes les persones més grans de 23 anys amb dos anys de residència al municipi, com a mínim. Per tant, per primera vegada en la història de Catalunya les dones podien participar amb plenitud de drets en l'administració dels municipis i, en conseqüència, les del 14 de gener de 1934 són les primeres eleccions municipals fetes a Catalunya amb sufragi universal complet. A més a més, tenen la particularitat que foren uns comicis exclusivament catalans, ja que a la resta de l'Estat espanyol només hi va haver les parcials abans esmentades. D'altra banda, el sistema electoral introduïa algunes novetats respecte al que havia regit fins aquell moment. El sistema continuava essent majoritari, i es diferenciava entre els municipis de més de 10.000 habitants i la resta. En els primers, la llista més votada s'endua el 65% dels escons en disputa, la segona el 65% dels que restessin, i així successivament. Per poder obtenir representació en aquests municipis s'havia d'obtenir el 10% dels vots, com a mínim, excepte a Barcelona ciutat, en la qual el tall es fixava en el 5% dels sufragis. En els municipis amb menys de 10.000 habitants la llista més votada s'endua el 65% dels escons, la segona més votada es convertia en la minoria i la resta en quedaven excloses; a més a més, s'establia per primer cop la votació en llistes tancades i el municipi era districte únic.¹⁰ Al Vallès Oriental només Granollers tenia més de 10.000 habitants. La Llei també establia la convocatòria d'eleccions, la qual va patir diversos ajornaments al llarg del darrer trimestre de 1933 a causa d'alguns aixecaments anarquistes.

⁹ *Diari de Sessions del Parlament de Catalunya*, 78, 14-6-1933.

¹⁰ *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 79, 15-8-1933.

El context històric: l'accentuació del dissens

D'aquesta manera, les municipals arribaven en un context polític que les fa força interessants. Amb prou feines feia dos mesos que hi havia hagut les eleccions de diputats a Corts, les quals havien suposat la victòria de les dretes tant a Catalunya com a la resta de l'Estat espanyol. A Catalunya, la Lliga Catalana (LC) va guanyar a les circumscripcions de Barcelona ciutat, Lleida i Tarragona i ERC a les de Barcelona província i Girona. Al Vallès Oriental (inclosos els municipis corresponents al districte d'Arenys de Mar), la victòria va correspondre a la Lliga, que obtingué el 46,8% dels vots. La divisió de les esquerres havia estat fatal, atès que la suma de la candidatura d'ERC i la Unió Socialista de Catalunya (USC) (41,5%) i la de la Coalició d'Esquerres Catalanes (7,6), formada pel Partit Nacionalista Republicà d'Esquerra (PNRE, coneguts també com els «lluhins» o Grup de *L'Opinió*), Acció Catalana Republicana (ACR) i Partit Republicà Radical Socialista (PRRS), donava majoria absoluta.¹¹

D'altra banda, les municipals arribaven en un context de gran tensió social, sobretot a causa de l'entrada al Parlament del dictamen de la comissió de la Llei de Contractes de Conreu, per a la seva discussió, cosa a la qual s'oposà la Lliga de manera aferrissada. Justament, els nervis de les esquerres i del govern, amb registres al local de la Lliga els dies abans de les eleccions, els incidents durant la jornada electoral (a Vilafranca del Penedès s'arribà a parlar de «dictadura rabassaire») i les manifestacions i agressions als locals del partit regionalista conservador a Manresa i a Sabadell provocaren la retirada de la Lliga Catalana del Parlament, cosa que era anunciada pel seu Consell de Govern el 18 de gener de 1934.¹²

Tot plegat convertia els comicis en un plebiscit entre els partidaris de mantenir la República dins l'esperit del 14 d'abril, és a dir com una possibilitat real de transformació social per la via democràtica, i aquells que, malgrat mantenir-la formalment, voldrien tornar a la situació anterior o que res no canviés. Entre el novembre de 1933 i el gener de 1934, però, s'havien produït alguns canvis substancials. El 25 de desembre de 1933 havia mort Francesc Macià i el 31 havia estat escollit president de la Generalitat Lluís Companys,

¹¹ Per als resultats de les eleccions del 19 de novembre de 1933 a la província de Barcelona vegeu Soler, R., «La Esquerra de los "rabassaires". La participación política del campesinado en el Penedès, 1931-1936», comunicació presentada al XIII Congrés de la SEHA, Lleida, 12-14 de maig de 2011.

¹² Molas, I., *Lliga Catalana*. I, Barcelona: Edicions 62, 1972, pàg. 254.

el qual formà un govern de concentració republicana amb cinc consellers d'ERC (Martí Barrera, Josep Dencàs, Ventura Gassol, Pere Mestres i Joan Selves), un de la USC (Joan Comorera), un del PNRE (Joan Lluhi) i un d'Acció Catalana Republicana (Martí Esteve). Malgrat les reticències inicials d'ACR i del PNRE, la formació del primer govern Companys va afavorir l'establiment de coalicions d'esquerres republicanes a bona part de les ciutats grans i mitjanes de Catalunya, amb l'excepció d'algunes (Girona, Olot, el Vendrell i Granollers). La Lliga, per la seva banda, també va presentar-se en coalició en moltes de les ciutats i pobles de Catalunya, amb l'esperança d'aplegar tot el vot de dretes, des del Partit Republicà Radical fins als carlins, per la qual cosa aquestes eleccions també van prefigurar la divisió en els dos grans blocs que es van enfrontar a les eleccions del 16 de febrer de 1936.

Les eleccions municipals al Vallès Oriental

Finalment, en el decret de 20 de desembre de 1933 es fixava la data de les eleccions per al 14 de gener de l'any següent. La mort de Francesc Macià, però, va obligar a ajornar-ne els treballs de preparació (proclamació de llistes i de candidats), els quals es van dur a terme la mateixa setmana de la cita electoral. Tal com informava *La Gralla*, a Granollers es van presentar quatre candidatures: la Candidatura Proporcionalista, promocionada pel Centre Radical d'Aliança Republicana (adscribit al Partit Republicà Radical d'Alejandro Lerroux); la Candidatura del Centre Catalanista Republicà (adherit a Acció Catalana Republicana), encapçalada per l'alcalde sortint Esteve Camillo; la del Centre d'Esquerra Republicana de Catalunya i la del Centre de la Lliga Catalana.¹³

¹³ *La Gralla*, 14-1-1934. Els candidats de les llistes eren els següents: *Candidatura Proporcionalista*: Francesc Torras Villà, Joan M. Xiol Gasset, Jaume Estrada Bellavista, Vicenç Albarranch Blasco, Francesc Soler Pallarols, Joan Mauri Bertran, Silveri Botey Pallarès, Josep Boter Meri, Josep Ventura Bas, Pere Ribas Catafal, Antoni Dorsa Querol, Just Fernández Marcos, Manuel Badia Duran, Cristòfor Bages Boqueras, Dionís Riera Casanovas, Ramon Planas Gispert, Miquel Diumaró Ginesta, Josep Josep Martí; *Centre Catalanista Republicà*: Esteve Camillo Mustarós, Francesc Aymerich Galvany, Andreu Busquets Pellissier, Francesc Bofill i Garriga, Rafael Prades Angel, Joan Tramunt Vila, Delfí Sirvent Serret, Alfred Gironella Poch, Màrius Masó Puigdueta, Jaume Riera Riera, Ignasi Comas Massuet, Francesc Castellsagué Font, Albert Massat Pujol, Pere Corominas Argemí, Josep Serra Bartomeu; *Esquerra Republicana de Catalunya*: Pere Iglésias Viadé, Gabriel Sabatés Homs, Miquel Castanier Net, Ramon Gulart Garcia, Jaume Calzada Carreres, Jaume Mora Sayol, Francesc Bellavista Sastre, Vicens Taberner López, Jacint Riera Pereanton, Frederic Serracant Mora, Esteve Guàrdia Puigsech, Genís Montané Masana, Josep Pous Casals, Enric Llistuella Figueres, Ramon Cruixent Oliveres, Ermenegild Tubau Canals, Josep Farrés Atsuara i Antoni Ribes Serés; *Lliga Catalana*: Josep Riera Bach, Francesc Camp Tries, Joan Catafal Gendra, Lluís Icart Godayol, Joan Grau Puig, Josep Tardà Mora, Esteve Trullàs Pons, Pere Pineda Carrencà, Jaume Lamarca Salgot, Ramon Raich Serra, Agustí Corbera Cansell, Esteve Reverter Ginesta, Isidre Tintó Angelet, Joan Pons Serra, Josep Amigó Jordana i Francesc Vila Colomer.

A causa dels esdeveniments de desembre, la campanya fou curta i només dues de les candidatures van fer actes electorals. El que es va moure més fou el Centre Radical, el qual va celebrar diversos mítings i conferències per exposar el seu programa i, significativament, va fer un acte adreçat expressament als electors castellano-parlants. L'altra candidatura que va fer algun tipus d'acte fou la d'ERC, la qual celebrà un míting al centre de La Unió Liberal en què intervingueren els candidats Gabriel Sabatés i Pere Iglésies. En aquest acte, tot i que s'havien anunciat alguns oradors forans, sembla que no hi van poder arribar, possiblement perquè des de la direcció d'ERC es decidí concentrar els esforços en altres municipis amb més possibilitat d'èxit. En acabar l'acte, per casualitat, va passar per Granollers el diputat Josep Grau Jassans, el qual improvisà un acte electoral per a la gent que quedava al local.¹⁴ A banda d'això, es van publicar manifestos i fulls de propaganda de totes les candidatures, i el dissabte 13 de gener Granollers era plena de cartells electorals enganxats a les parets. Finalment, *La Gralla* ens informa de l'existència d'«uns pasquins i unes fulles d'intenció malèvola i de tons de violència molt usuals en lluites de poble, però que semblava que en la lluita present ens en hauríem lliurat a Granollers».¹⁵

A la resta de la comarca, la contesa electoral es dirimí bàsicament entre Esquerra Republicana i la Lliga Catalana. El primer partit presentà candidatures en 34 municipis de la comarca, mentre que el partit regionalista ho féu en 28.¹⁶ Rarament es presentà més de dues candidatures: a Bigues i Riells, dues de dretes i una d'esqueres; a la Garriga, dues d'esqueres i una de dretes; a Montmany, una de dretes i dues d'esqueres. Això responia a la possibilitat d'expulsar l'opció ideològica adversària en cas que les dues llistes coincidents en ideologia arribessin a guanyar; aquesta estratègia es va dur a terme amb més intensitat i amb més èxit en altres comarques. En cinc municipis només es va presentar una sola llista;

¹⁴ *La Gralla*, 14-1-1934. Sobre Josep Grau Jassans es pot consultar la biografia a la web Memòria Esquerra, de la fundació Josep Irla: http://www.memoriaesquerra.cat/plana.php?veure=bio&cmb_alf=164&lletra=G.

¹⁵ *La Gralla*, 14-1-1934.

¹⁶ La diversitat de noms amb què es presentaven les candidatures fa difícil adscriure a una formació política o una altra els resultats electorals. En el cas d'ERC, tret del de Caldes de Montbui, de la resta no hi ha dubtes i ho hem pogut identificar tant pel que surt al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* com amb el que ens diu Arnau González a «ERC al Vallès Oriental...». Tot i amb això, cal dir que, segons *La Vanguardia* (16-12-1934), la candidatura del Centre Democràtic Progressista era d'ERC. En el cas de la Lliga, les dificultats són més grans; a banda dels casos en què el *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* no ofereix dubtes, he atribuït a la Lliga algunes candidatures gràcies a la consulta del *Diccionari biogràfic d'alcaldes i alcaldesses del Vallès Oriental*.

d'aquests, quatre eren candidatures de dretes vinculades a la Lliga (Cànoves i Samalús, Castellcir, Sant Quirze Safaja i Tagamanent). A Granera, segons se'ns indica al *Diccionari d'alcaldes i alcaldesses...*, es va produir un fet insòlit en el context d'aquestes eleccions, i és que es van unir dues candidatures: el Bloc de Dretes (encapçalat per Salvador Soler) i la Lleialtat Republicana (liderada per Ernest Clapers, militant d'ERC). Tret de Cardedeu, no disposem de gaire informació sobre el desenvolupament de la campanya electoral. En aquest darrer municipi, les dues candidatures que competien van fer un acte cada una. La llista d'ERC, agrupada entorn de la societat recreativa Els Tres Pins, el féu al local esmentat, i la Lliga Catalana el féu al Gran Casino. *La Gralla* destaca que la sala dels Tres Pins «es vegé abarrotada de públic, que aplaudí molt els oradors».¹⁷

Tal com hem dit, les eleccions van ser força disputades, i arreu de Catalunya es van produir incidents puntuals, provocats sobretot per la voluntat de controlar la llibertat del sufragi, tant per part de les candidatures de dretes com per les d'esquerres. La majoria d'aquests incidents es van produir a Barcelona, però a la resta de comarques també n'hi va haver: a Sabadell, a Manresa, a Vilafranca del Penedès, a Tarragona, a Tortosa... La premsa conservadora, *La Vanguardia* o *La Veu de Catalunya*, denunciava sobretot les coaccions i els incidents promoguts per l'Esquerra, mentre que el portaveu d'aquest partit, *La Humanitat*, acusava la Lliga i els carlins de provocacions a les quals havia respost, segons ells, el poble. Amb tot, la victòria de les esquerres era prou clara i aquests incidents no van fer més que enterbolir el resultat, tal com reconeixia *La Vanguardia*.¹⁸

Al Vallès Oriental també n'hi va haver, d'incidentes, tot i que no van revestir la importància dels que es produïren en altres comarques. A Granollers, la jornada es va viure amb intensitat, però sense incidents remarcables. Sembla que al matí va córrer la brama que la Candidatura Proporcionalista podia arribar a guanyar, cosa que va fer que es mobilitzessin els partidaris d'ACR i d'ERC. En aquest cas, eren aquests darrers qui acusaven els radicals de coaccionar els electors.¹⁹ On sembla que la jornada es va viure amb més tensió va

¹⁷ *La Gralla*, 14-1-1934.

¹⁸ *La Vanguardia*, 16-1-1934.

¹⁹ *La Gralla*, 21-1-1934.

Eleccions municipals 1934. Resultats electorals al Vallès Oriental

Municipi	ERC	ACR	PRR	Lliga	Altres dreta	Altres	Total	Cens*	Participació
Aiguafreda	196			135			331	sd	sd
L'Ametlla del Vallès	190			176			366	603	60,7%
Bigues i Riells	121			87	164		372	571	65,1%
Caldes de Montbui	1.167				471		1.638	3098	52,9%
Campins	60				70		130	165	78,8%
Canovelles		46	63				109	289	37,7%
Cànoves i Samalús				153			153	397	38,5%
Cardedeu	671			513			1.184	1.608	73,6%
Castellcir						30	30	161	18,6%
Castellterçol	180			593			773	964	80,2%
Fogars de Montclús				123	212		335	426	78,6%
Les Franqueses del Vallès	544			355			899	1.229	73,1%
La Garriga	498			743			1.241	1.849	67,1%
Granera						30	30	114	26,3%
Granollers	1.215	1.766	1.312	700			4.993	7.707	64,8%
Gualba	212			178			390	477	81,8%
Lliçà d'Amunt	236			129			365	622	58,7%
Lliçà de Vall	145			123			268	308	87,0%
Llinars del Vallès	498			1			499	1.150	43,4%
Martorelles	178			265			443	557	79,5%
Mollet	1.413			1.084			2.497	3.329	75,0%
Montmany	41	30		101			172	268	64,2%
Montmeló	163		250				413	548	75,4%
Montornès del Vallès	196			233			429	528	81,3%
Montseny	92			93			185	204	90,7%
Parets del Vallès	389			474			863	1.175	73,4%
La Roca del Vallès	483			526			1.009	1.315	76,7%
Sant Antoni de Vilamajor	122				291		413	697	59,3%
Sant Celoni	598			1.175	1		1.774	2.758	64,3%
Sant Esteve de Palautordera	158			202			360	476	75,6%
Sant Feliu de Codines	453				663		1.116	1.671	66,8%
Sant Fost de Campsentelles	339				196		535	802	66,7%
Sant Pere de Vilamajor	162			135			297	427	69,6%
Sant Quirze Safaja				98			98	713	13,7%
Santa Eulàlia de Ronçana	199			248			447	589	75,9%
Santa Maria de Martorelles	96				89		185	217	85,3%
Santa Maria de Palautordera	175			359			534	904	59,1%
Tagamanent				18			18	sd	sd
Vallgorguina	140					29	169	358	47,2%
Vallromanes	83			94			177	217	81,6%
Vilalba Sasserra	38			1			39	111	35,1%
Total	11.451	1.842	1.625	9.115	2.216	30	26.279		64,2%

* Cens de 1936, tret de M. Vilanova (1986), pàg. 317-319.

Font: *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, diversos números de 1934.

ser a Llinars, on el dia abans de les eleccions s'havien produït setze detencions; sembla que deu dels detinguts pertanyien al Requeté i sis a la FAI, i eren dirigits per la societat Fraternitat Republicana, que, segons *La Humanitat*, estava adherida a la Lliga. El conseller de Governació hi va enviar un delegat, el qual va informar que al municipi, malgrat aquestes detencions, la situació es trobava en calma.²⁰ Segurament, el resultat de la Fraternitat Republicana a Llinars –1 vot, amb el qual van aconseguir dos regidors– ve determinat per aquests incidents.

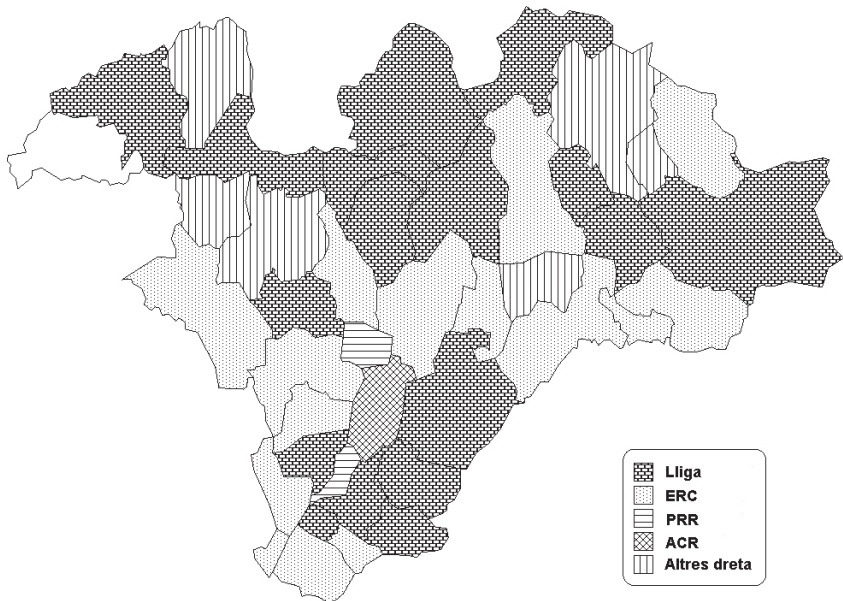
Els resultats d'aquestes eleccions deixaven clar que Esquerra Republicana i la Lliga Catalana eren les forces entorn de les quals girava la política a la comarca. Granollers, però, continuà essent la gran assignatura pendent per a ambdues formacions. La Lliga no hi havia presentat candidatura el 1931 i en aquestes eleccions quedà en darrer lloc i sense representació al nou consistori. ERC sí que s'hi havia presentat el 1931, però havia obtingut uns resultats magres. En aquesta ocasió millorà considerablement, però no va aconseguir superar la candidatura promocionada pel PRR, i va obtenir els dos llocs corresponents a la segona minoria. La victòria d'ACR a Granollers és un fet excepcional, perquè en altres poblacions on Esquerra i ACR es presentaven per separat, la victòria fou per a la Lliga, tal com va passar a Girona o a Olot. En aquest cas, la poca implantació del partit regionalista a la capital comarcal i la bona feina feta per l'alcalde Esteve Camillo van atreure un electorat que en altres convocatòries s'havia decantat per altres opcions.

El partit guanyador en aquestes eleccions al Vallès Oriental, però, va ser la Lliga, que, malgrat que va obtenir menys vots que ERC, es va imposar en 16 municipis, alguns dels quals relativament importants en nombre d'habitants, com ara Sant Celoni, la Garriga o la Roca del Vallès. Per la seva banda, Esquerra guanyava en 14 municipis, els més importants dels quals eren Mollet, Caldes de Montbui i Cardedeu. Des de l'estiu de 1931, Esquerra havia anat bastint una extensa xarxa de seccions locals que li havia permès tenir presència pràcticament a tota la comarca. En alguns casos, aquestes seccions locals provenien d'Acció Catalana Republicana (Mollet, Sant Celoni), i en d'altres es produïren noves incorporacions. També la Lliga va

²⁰ *La Humanitat*, 16-1-1934; *La Vanguardia*, 16-1-1934 i 17-1-1934.

viure en aquests anys un procés de reorganització i d'expansió.²¹ En aquest procés de polarització, la força més perjudicada fou Acció Catalana Republicana, que perdé efectius, tant per la dreta com per l'esquerra. En aquestes eleccions, només hem detectat tres candidatures d'aquest partit: a Canovelles (on perd l'alcaldia contra el PRR), a Figaró-Montmany (on perd davant la Lliga) i a Granollers (on obtingué la victòria). El Partit Republicà Radical, per la seva banda, també greument perjudicat per la polarització, presentà, com ACR, tres candidatures en solitari: a Canovelles, a Montmeló (on conservà l'alcaldia) i a Granollers, on esdevindria la segona força política.

Resultats en les eleccions municipals del 14 de gener de 1934

Fonts: les de la taula. S'ha deixat en blanc el municipi de Granera perquè s'hi van presentar conjuntament el Bloc de Dretes i la Lleialtat Republicana, d'esquerres.

²¹ González, A., «ERC al Vallès Oriental (1931-1936)».

En termes generals, no sembla que hi hagi una relació directa entre la dimensió del municipi i l'orientació del vot. Així, entre els deu municipis principals de la comarca en termes d'habitants, la Lliga va guanyar en quatre (Sant Celoni, la Garriga, la Roca del Vallès i Paret), als quals s'hauria d'afegir la Candidatura Administrativa Republicana de Sant Feliu de Codines, promocionada per la Lliga i el PRR. ERC també va guanyar en quatre municipis (Mollet, Caldes de Montbui, Cardedeu i les Franqueses) i, finalment, hi ha la coneguda victòria d'ACR a la capital. En canvi, sí que sembla que hi ha un cert patró geogràfic. Mentre que la Lliga i, en general, les dretes dominarien la zona nord, en els municipis que s'estenen per la Serralada Prelitoral i per la zona sud-oriental, el domini d'Esquerra s'estendria principalment per la part central de la comarca i en els municipis propers a Sabadell, que en aquells moments comptaven ja amb un cert desenvolupament industrial, com ara Caldes de Montbui o Mollet; i, finalment, el PRR i ACR concentrarien el seu suport bàsicament a Granollers i el seu entorn més immediat.

En resum, doncs, mentre que a Catalunya van guanyar, en general, les esquerres coaligades, al Vallès Oriental, com en algunes altres comarques (per exemple, el Maresme), el domini correspongué a la Lliga i a les coalicions de dretes que aquesta va formalitzar. Tal com hem dit, aquestes eleccions marcaren un punt d'inflexió en l'escalada de tensió política que es va viure a Catalunya durant el 1933 i el 1934, que esclatà el 6 d'octubre d'aquest darrer any i que comportà la destitució dels ajuntaments governats per les esquerres i la suspensió de l'autonomia catalana. A més, els comicis municipals de 1934 dibuixaren clarament els dos blocs que s'acabarien enfrontant electoralment el febrer de 1936. Les esquerres, molt especialment, però també les dretes catalanes, a diferència de les espanyoles, van tenir l'oportunitat d'assajar els seus fronts aquell gener de 1934.

Raimon Soler

*Centre d'Estudis Antoni de Capmany
(Universitat de Barcelona)*

Annex. Resultats electorals del 14 de gener de 1934 al Vallès Oriental*

Aiguafreda

Llista	Vots	%	Regidors
Cooperativa	196	59,2	4
Lliga Catalana	135	40,8	2

Regidors electes: Jaume Sobrevias Bou (Cooperativa-ERC),²² Isidre Fernández Sans (Cooperativa-ERC), Francesc Coll Pla (Cooperativa-ERC), Ramon Pla Ruaià (Cooperativa-ERC), Francesc Serra Puig (LC) i Calixte Fondevila Colom (LC).

L'Ametlla del Vallès

Llista	Vots	%	Regidors
Esquerra Republicana de Catalunya	190	51,9	4
Unió Ciutadana	176	48,1	2

Regidors electes: Joan Plumé Bosch (ERC),²³ Jaume Donadeu Palau (ERC), Ramon Camp Junoy (ERC), Pau Castellà Grau (ERC), Antoni Argemí Girbau (UC) i Francesc Pou Camp (UC).

Bigues i Riells

Llista	Vots	%	Regidors
Dreta Catalana	164	44,1	4
Esquerra Republicana de Catalunya	121	32,5	2
Lliga Catalana	87	23,4	0

Regidors electes: Miquel Alemany Roure (DC),²⁴ Miquel Grau Bosch (DC), Joan Garriga Vila (DC), Emili Batlles Cendra (DC), Segimon Mas Gol (ERC) i Carles Oliveras Farrés (ERC).

* Fonts: *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 24-1-1934, 25-1-1934, 26-1-1934, 27-1-1934, 28-1-1934, 29-1-1934, 30-1-1934, 31-1-1934, 2-2-1934, 5-2-1934, 6-2-1934, 8-2-1934, 10-2-1934. Les dades referents als alcaldes i l'adscripció política de les candidatures s'han obtingut de: Planas, J. (coord.), *Alcaldes i alcaldesses del Vallès Oriental (segle XX): diccionari biogràfic*, Granollers, Museu de Granollers, 2006 (vegeu també: <http://www.alcaldesialcaldessesdelvallesoriental.net/>); González, A., «ERC al Vallès Oriental (1931-1936): implantació territorial, militància i resultats electorals», *Ponències. Anuari del Centre d'Estudis de Granollers 2007*, Granollers, 2008; *La Humanitat* i *La Vanguardia*.

²² Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 20-7-1936.

²³ Va ser alcalde entre el 25-5-1933 i el 6-10-1934, també entre el 19-2-1936 i el 13-1-1939.

²⁴ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 25-7-1936.

Caldes de Montbui

Llista	Vots	%	Regidors
Centre Democràtic Progressista			
Coalició Republicana	1167	71,2	8
Agrupació Republicana			
Liberal Independent	471	28,8	4

Regidors electes: Josep Fontcuberta Rogés (CDP-CR),²⁵ Lluís Martí Padró (CDP-CR), Gabriel Banús Villà (CDP-CR), Josep Masclans Farreras (CDP-CR), Joan Casademunt Clapés (CDP-CR), Joan Coll Busquets (CDP-CR), Esteve Vilaburgès Masclans (CDP-CR), Francesc Camps Climent (CDP-CR), Isidre Angli Palaudàries (ARLI), Vicenç Maymó Puig (ARLI), Jaume Queralt Oller, (ARLI) i Josep Plantada Pujol (ARLI).

Campins

Llista	Vots	%	Regidors
Grup Catalanista Republicà	70	53,8	4
Ateneu Germanor Campinenca	60	46,2	1

Regidors electes: Joan Cruells Font (GCR),²⁶ Josep Catarineu Camps (GRC), Josep Hilari Masó (GCR), Martí Muntasell Jubany (GCR) i Segimon Vellvehí Pla²⁷ (AGC).

Canovelles²⁸

Llista	Vots	%	Regidors
Grup Republicà Autonomista	63	57,8	4
Grup Republicà Independent	46	42,2	2

Regidors electes: Jaume Gispert Cassà (GRA)²⁹, Isidre Asturgó Codina (GRA), Josep Cuyàs Julià (GRA), Antoni Espargaró Piqué (GRA), Francesc Pous Gorguí³⁰(GRI) i Miquel Castellà Pascual (GRI).

²⁵ Va ser alcalde entre el 14-2-1934 i el 16-10-1934 i entre el 18-2-1936 i el 13-10-1936.

²⁶ Durant el període republicà va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 29-7-1936.

²⁷ Era militant d'Esquerra Republicana de Catalunya.

²⁸ Segons es desprèn del *Diccionari...* el Grup Republicà Autonomista estava vinculat al PRR, mentre que el Grup Republicà Independent tenia relació amb ACR.

²⁹ Havia estat alcalde abans de la República i durant aquesta ho va ser entre l'1-2-1934 i el 26-7-1934.

³⁰ Era militant d'Acció Catalana Republicana.

Cànoves i Samalús

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	153	100,0	4

Regidors electes: Josep Masaguer Crous (LC),³¹ Josep Oliveras Serra (LC), Josep Cuch Pou (LC), Pere Brugada Pou (LC), Josep Espinasa Oliveras (LC) i Jaume Garriga Masjuan (LC).

Cardedeu

Llista	Vots	%	Regidors
Els Tres Pins ³²	671	56,7	6
Lliga Catalana	513	43,3	3

Regidors electes: Anfós Clavell Morató (ETP), Andreu Vilà Fradera (ETP), Joan Fàbregas Puig (ETP), Tomàs Elias Aymerich (ETP), Antoni Fontova Escribà (ETP), Marià Casanovas Fortuny (ETP),³³ Salvador Arquer Esteva (LC), Joan Lamarca Bragulat (LC) i Josep Clusellas Casamiquela (LC).

Castellcir

Llista	Vots	%	Regidors
Grup Administratiu	30	100,0	5

Regidors electes: Salvador Sala Canet (GA),³⁴ Tomàs Arnaus Puig (GA), Joan Bach Tort (GA), Ramon Druquet Morató (GA) i Jaume Rosquillas Fàbregas (GA).

Castellterçol

Llista	Vots	%	Regidors
Concòrdia Casteltersolana	593	76,7	6
Casal Català Republicà	180	23,3	2

Regidors electes: Llogari Gallés Riera (CC), Josep Viñas Fontseré (CC), Josep Riera Alberch (CC),³⁵ Josep Baixeras Berenguer (CC), Josep Artigas Muntaña (CC), Prudenci Ribó Bros (CC), Pau Agustí Planell (CCR-ERC) i Josep Carrera Pujal (CCR-ERC).

³¹ Havia estat alcalde abans de la Dictadura de Primo de Rivera; durant la Segona República ho fou entre el 16-4-1931 i el 28-7-1936.

³² Els Tres Pins era una societat cultural de Cardedeu. Segons el *Diccionari...* Marià Casanovas era d'ACR, però segons Arnau González (2008) tots els electes dels Tres Pins eren d'ERC.

³³ Va ser alcalde des del 15-4-1931 fins al 10-6-1935 i després entre el 18-2-1936 i el 20-10-1936.

³⁴ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 29-7-1936.

³⁵ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el juliol de 1936.

Fogars de Montclús

Llista	Vots	%	Regidors
Grup Popular Republicà	212	63,3	4
Lliga Catalana	123	36,7	2

Regidors electes: Joan Galofré Sabater (GPR),³⁶ Josep Rovira Barceló (GPR), Joan Ninet Giró (GPR), Jaume Barceló Parareda (GPR), Pere Masó Tayeda (LC) i Francesc Jubany Puig (LC).

Les Franqueses del Vallès

Llista	Vots	%	Regidors
Administració Local (ERC) ³⁷	544	60,5	6
Lliga Catalana	355	39,5	3

Regidors electes: Manuel Bufí Ganduxé (AL-ERC), Miquel Matheu Espinasa (AL-ERC), Ramon Pey Riba (AL-ERC), Josep Monclús Massó (AL-ERC), Joaquim Pujadas Sampera (AL-ERC), Josep Corbera Pagès (AL-ERC),³⁸ Joan Pocurull Rocaries (LC), Antoni Font Pou, (LC) i Joan Lloveras Viaplana (LC).

La Garriga

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	743	59,9	8
Joventut d'Esquerra Republicana	294	23,7	4
Unió d'Esquerra Republicana	204	16,4	0

Regidors electes: Esteve Rocafort Roig (LC),³⁹ Joan Morera Sallen (LC), Ramon Roig Pla (LC), Ramon Dachs Dachs (LC), Josep Ballús Xifré (LC), Lluís Oliveras Brosa (LC), Carles de Rosselló Roig (LC), Josep Olivé Viñas (LC), Esteve Olveras Comas (JER), Jaume Ventura Pou (JER), Gastó Comère Poupee (JER) i Joan Pareras Petit (JER).

³⁶ Va ser alcalde entre 1-2-1934 i el juliol de 1936.

³⁷ Segons es desprèn de González (2008) el grup Administració Local estava adherit a ERC.

³⁸ Alcalde desde l'1-2-1934 fins a l'agost de 1936; era militant d'ERC.

³⁹ Alcalde entre l'1-2-1934 i el 28-7-1936.

Granera

Llista	Vots	%	Regidors
Concòrdia de Granera ⁴⁰	30	100,0	5

Regidors electes: Salvador Soler Riera (CG),⁴¹ Ernest Clapers Antonell (CG), Paulí Tona Masplà (CG), Isidre Solà Faja (CG) i Josep Ubals Canals (CG).

Granollers

Llista	Vots	%	Regidors
Centre Catalànicista Republicà (ACR)	1.766	35,4	12
C.R. Radical Proporcionalista (PRR)	1.312	26,3	4
Esquerra Republicana de Catalunya	1.215	24,3	2
Unió Ciutadana (Lliga Catalana)	700	14,0	0

Regidors electes: Esteve Camillo Mustarós (CCR-ACR),⁴² Francesc Aymerich Galvany (CCR-ACR), Andreu Busquets Pelissier (CCR-ACR), Francesc Bofill Garriga (CCR-ACR), Rafael Prades Angel (CCR-ACR), Joan Tramunt Vila (CCR-ACR), Delfi Sirvent Serret (CCR-ACR), Alfred Gironella Poch (CCR-ACR), Màrius Massó Puigdueta (CCR-ACR), Jaume Riera Riera (CCR-ACR), Ignasi Comas Massanet (CCR-ACR), Francesc Castellsagué Font (CCR-ACR), Francesc Torras Villà (CRRP-PRR), Joan M. Xiol Gasset (CRRP-PRR), Jaume Estrada Bellavista (CRRP-PRR), Vicenç Albarranch Blasco (CRRP-PRR), Pere Iglésias Viadé (ERC) i Gabriel Sabatés Homs (ERC).

Gualba

Llista	Vots	%	Regidors
Agrupació Republicana Federal	212	54,4	4
Centre d'Administració Catalana	178	45,6	2

Regidors electes: Josep Sanitjas Serrat (ARF-ERC),⁴³ Jaume Domènech Marquès (AFR-ERC), Pere Sibina Daniel (AFR-ERC), Josep López Matamala (AFR-ERC), Josep Pasqual Pujós (CAD-LC) i Esteve Pujós Fontanet (CAD-LC).

⁴⁰ Segons el *Diccionari...* es van unir dues candidatures: el Bloc de Dretes (encapçalat per Salvador Soler) i la Lleialtat Republicana, per Ernest Clapers, que era militant d'ERC.

⁴¹ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 24-10-1934 i després entre el 27-2-1935 i el 28-7-1936.

⁴² Havia estat alcalde abans de la proclamació de la República i fou el primer alcalde republicà de Granollers; va tornar a ser alcalde entre el 14-4-1931 i el 9-10-1934, i després entre el 27-2-1936 i el 6-8-1936.

⁴³ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 22-10-1934, després entre el 18-2-1936 i el 14-10-1936.

Lliçà d'Amunt

Llista	Vots	%	Regidors
Esquerra Republicana de Catalunya	236	64,7	5
Lliga Catalana	129	35,3	2

Regidors electes: Julià Martí Pou (ERC),⁴⁴ Amadeu Vidal Eutraigas (ERC), Pau Estapé Baró (ERC), Joan Roca Rius (ERC), Pere Valls Arnau (ERC), Anton Parera Bellorich (LC, pagès) i Genís Puig Palau (LC).

Lliçà de Vall

Llista	Vots	%	Regidors
Societat Obrera Agrícola	145	54,1	4
Delegació de Lliga Catalana	123	45,9	2

Regidors electes: Jaume Carreras Villà (SOA),⁴⁵ Jaume Puig Argemí (SOA), Jaume Puig Dalmau (SOA), Josep Grau Casals (SOA), Rafael Costa Corominas (LC) i Gaietà Olivé Nadal (LC).

Llinars del Vallès

Llista	Vots	%	Regidors
Centre Republicà Democràtic Federal	498	99,8	6
Societat Fraternitat Republicana	1	0,2	2

Regidors electes: Josep Serra Gili (CRDF-ERC),⁴⁶ Francesc Codina Martí (CRDF-ERC), Francesc Bachs Moratones (CRDF-ERC), Tomàs Collet Puigvert (CRDF-ERC), Pere Julià Rodó (CRDF-ERC), Antoni Torrell Robert (CRDF-ERC), Salvador Prat Pou (SFR) i Josep Gay Valls (SFR).

Martorelles

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	265	59,8	5
Esquerra Republicana de Catalunya	178	40,2	2

Regidors electes: Josep Esquirol Terradas (LC), Joan Milà Oliveras (LC),⁴⁷ Joan Xicola Camp (LC), Feliu Cuní Coll (LC), Pere Cuní Coll (LC), Ramon Carner Puig (ERC) i Bonaventura Masmitjà Rius (ERC).

⁴⁴ Va ser alcalde del 21-5-1933 al 14-6-1935; restituït el 27-2-1936 continuà fins al 29-1-1939.

⁴⁵ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 19-10-1934; fou restituït el febrer de 1936 i continuà fins al juliol del mateix any. Era militant d'ERC (González, 2008) i, segons el mateix autor, la secció local del partit declarava haver tret 15 vots, que són els que consten al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* per a la Societat Obrera Agrícola.

⁴⁶ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 5-6-1935; restituït el 18-2-1936, continuà fins al 16-12-1938.

⁴⁷ Va ser alcalde entre el 3-3-1934 i el 10-8-1936.

Mollet del Vallès

Llista	Vots	%	Regidors
Centre Catalanista Republicà	1.413	56,6	11
Delegació de Lliga Catalana	1.084	43,4	5

Regidors electes: Feliu Tura Valldeoriola (CCR-ERC),⁴⁸ Josep Fortuny Torrents (CCR-ERC), Pelegrí Pi Planellas (CCR-ERC), Teodor Anglada Vila (CCR-ERC), Enric Orra Bosch (CCR-ERC), Llorenç Pascual Solanes (CCR-ERC), Joan Ambrós Lloreda (CCR-ERC), Francesc Duñó Vinyals (CCR-ERC), Valentí Contijoch Grau (CCR-ERC), Isidre Ribas Esteve (CCR-ERC), Joan Punsola Vilaseca (CCR-ERC), Narcís Santamaria Vinyals (LC), Joan Solé Font (LC), Jacint Oliveras Lapasset (LC), Sans Josep Rosell (LC) i Jacint Marquina Ferrés (LC).

Montmany

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	101	58,7	4
Esquerra Republicana de Catalunya	41	23,8	1
Centre Català de Montmany	30	17,4	0

Regidors electes: Joan Riera Planas (LC),⁴⁹ Josep Portet Masó (LC), Josep Padrós Tornabell (LC), Pere Coll Colell (LC) i Lluís Costa Puigassollas (ERC).

Montmeló

Llista	Vots	%	Regidors
Centre Radical	250	60,5	4
Esquerra Republicana de Catalunya	163	39,5	2

Regidors electes: Esteve Pellicer Guitet (CR-PRR),⁵⁰ Antoni Planas Farrés (CR-PRR), Josep Sayol Torrents (CR-PRR), Josep Llenas Gumà (CR-PRR), Joan Pratginestós Martí (ERC) i Albert Torras Basart (ERC).

⁴⁸ Primer alcalde republicà de Mollet, ho va ser entre el 14-4-1931 i el 6-10-1934; fou restituit el 17-2-1936 fins al 10-1-1937 i ho tornà a ser des del juliol de 1938 fins al final de la Guerra Civil.

⁴⁹ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 23-7-1934.

⁵⁰ Va ser alcalde entre el 16-4-1931 i el 27-7-1936; també ho va ser durant el franquisme.

Montornès del Vallès

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	233	54,3	4
Esquerra Republicana de Catalunya	196	45,7	2

Regidors electes: Josep Maymó Saborit (LC),⁵¹ Joan Costa Saborit (LC), Marian Viñallonga Maimó (LC), Rafael Mogas Corbera (LC), Josep Viñallonga Duran (ERC) i Jaume Viaplana Jordana (ERC).

Montseny⁵²

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	93	50,3	4
Esquerra Republicana de Catalunya	92	49,7	1

Regidors electes: Isidre Planas Vila (LC), Lluís Planas Andreu (LC), Josep Clopés Vilajuana (LC), Ramon Masnou Muntal (LC) i Francesc Cervera Masó (ERC).

Parets del Vallès

Llista	Vots	%	Regidors
Unió Ciutadana	474	54,9	6
Esquerra Republicana de Catalunya	389	45,1	2

Regidors electes: Joan Molins Aguilà (UC-LC),⁵³ Joan Volart Valls (UC-LC), Pere Ciurans Arimon (UC-LC), Jaume Ametller Bonell (UC-LC), Baldiri Canals Galceran (UC-LC), Jaume Comas Xarrié (UC-LC), Antoni Arimon Farrés (ERC) i Pere Ramon Falgà (ERC).

⁵¹ Alcalde entre l'1-2-1934 i el 18-7-1936.

⁵² Aquests són els resultats que ofereix el *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 26-1-1934, però segons el *Diccionari...* qui va ser escollit alcalde fou Pere Deumal i Anglada, el qual hauria estat al càrrec entre el 23-3-1933 i el 2-5-1935, entre altres vegades. Desconeixem el motiu d'aquesta discrepància.

⁵³ Va ser l'alcalde entre l'1-2-1934 i el 22-10-1934, primer, i després entre el 3-5-1935 i el 21-7-1936.

La Roca del Vallès⁵⁴

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	526	52,1	6
Ateneu Republicà	483	47,9	3

Regidors electes: Sadurní Pujadas Fortuny (LC),⁵⁵ Francesc Asmarats Simó (LC), Esteve Vilà Fortí (LC), Sadurní Monteis Clascà (LC), Joan Arenas Salencas (LC), Francesc Torrents Catafal (LC), Romà Planas Plana (AR-ERC), Agustí Agustí Amat (ERC) i Francesc Galbany Galbany (ERC).

Sant Antoni de Vilamajor

Llista	Vots	%	Regidors
Coalició Popular Republicana	291	70,5	5
Centre d'Esquerra Republicana	122	29,5	2

Regidors electes: Antoni Icart Carrasco (CPR),⁵⁶ Jaume Vidal Cortina (CPR), Bartomeu Ambrós Oliveres (CPR), Josep Safont Riera (CPR), Josep Barnils Negre (CPR), Josep Arquer Boix (ERC) i Pere Junoy Jo (ERC).

Sant Celoni

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	1.175	66,3	8
Casal Català Republicà	598	33,7	4

Regidors electes: Josep M. Riera Alfaras (LC),⁵⁷ Esteve Grau Hortal (LC), Martí Monrabà Soler (LC), Llorenç Terrats Campàs (LC), Joan Ros Alguer (LC), Joan Pujades Regàs (LC), Joan Monclús Alim (LC), Joan Masuet Puig (LC), Francesc Missé Cervera (CCR-ERC), Josep Esclusa Prat (CCR-ERC), Jaume Illa Pujadas (CCR-ERC) i Joan Lladó Pesas (CCR-ERC).

⁵⁴ Segons el *Diccionari*... es va presentar una candidatura vinculada a la Lliga: Candidatura Autonomista Catalana, alguns membres de la qual (Pujadas, Asmarats) van passar després a Acció Popular Catalana (sucursal de la CEDA). Segons *La Humanitat*, 24-6-1933, l'Ateneu Republicà era una entitat adherida a ERC.

⁵⁵ Alcalde entre el 25-2-1934 i el 10-8-1935.

⁵⁶ Va ser alcalde entre el 8-2-1934 i el 21-7-1936; també ho va ser durant el franquisme.

⁵⁷ Alcalde entre l'1-2-1934 i el 25-8-1934.

Sant Esteve de Palautordera

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	202	56,1	4
Esquerra Republicana de Catalunya	158	43,9	2

Regidors electes: Esteve Vilà Masó (LC), Ramon Miralpeix Mateu (LC),⁵⁸ Josep Vidal Isern (LC), Ricard Net Puig (LC), Emili Casacuberta Net (ERC) i Josep Navarro Figueras (ERC).

Sant Feliu de Codines⁵⁹

Llista	Vots	%	Regidors
Candidatura Administrativa Republicana	663	59,4	6
Unió Republicana de Sant Feliu de Codines	453	40,6	3

Regidors electes: Tomàs Turigas Garriga (CAR), Josep Grau Vallcorba (CAR),⁶⁰ Josep Garriga Armengol (CAR), Joan Font Carner (CAR), Emili Oliveras Maynou (CAR), Francesc Torres Cendra (CAR), Antoni Segalés Busquets (URSFC-ERC), Josep Robert Canals (URSFC-ERC) i Josep Mauri Ullà (URSFC-ERC).

Sant Fost de Campsentelles

Llista	Vots	%	Regidors
Centre Republicà d'Esquerra de Catalunya	339	63,4	5
Candidatura Administrativa	196	36,6	2

Regidors electes: Enric Torrents Murgarella (ERC),⁶¹ Generós Falguera Pous (ERC), Jaume Safont Palaus (ERC), Josep Sisó Palaus (ERC), Pere Recolons Torrents (ERC), Jaume Torrents Murgarella (CA) i Isidre Rovira Colillas (CA).

⁵⁸ Havia estat alcalde en temps de la Dictadura de Primo de Rivera; va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 20-7-1936.

⁵⁹ Segons es desprèn del *Diccionari...* la Candidatura Administrativa Republicana era una coalició entre la Lliga i el PRR. La Unió Republicana estava adherida a ERC (González, 2008).

⁶⁰ Va ser alcalde entre el 6-2-1932 i el 16-10-1935.

⁶¹ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 22-10-1934, restituint el 18-2-1936 fins al 27-1-1939.

Sant Pere de Vilamajor

Llista	Vots	%	Regidors
Centre Català Republicà	162	54,5	4
Lliga Catalana	135	45,5	2

Regidors electes: Jacint Ballejà Pinós (CCR-ERC),⁶² Joan Illa Morell (CCR-ERC), Esteve Auladell Auladell (CCR-ERC), Josep Pujadas Bachs (CCR-ERC), Carles Llobera Sagrera (LC) i Josep Monastrell Pruna (LC).

Sant Quirze Safaja

Llista	Vots	%	Regidors
Llista única del Grup Administratiu (Lliga) 98	98	100,0	5

Regidors electes: Joan Torras Casals (LC),⁶³ Feliu Sala Giol (LC), Josep Arboix Guàrdia (LC), Jaume Brosa Munts (LC) i Joan Sans Ferrer (LC).

Santa Eulàlia de Ronçana

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	248	55,5	5
Centre Republicà Federal	199	44,5	2

Regidors electes: Josep Brustenga Oller (LC), Pere Riera Pujol (LC),⁶⁴ Albert Barbany Uñó (LC), Josep Ciurana Rocasalbas (LC), Vicenç Rodés Vivet (LC), Manuel Cabot Gispert (CRF-ERC) i Joan Francàs Ventura (CRF-ERC).

Santa Maria de Martorelles

Llista	Vots	%	Regidors
Centre d'Esquerra Republicana	96	51,9	4
Candidatura Republicana de les finances municipals	89	48,1	1

Regidors electes: Antoni Armengol Calvet (ERC), Pere Costa Oliveras (ERC), Joan Plantada Cuné (ERC), Maties Albadalejo Andrés (ERC) i Josep Escrigas Colomé (CRFM).⁶⁵

⁶² Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 13-12-1934, restituint el 18-2-1936 fins al 9-6-1936; durant la Guerra Civil també exercí el càrrec durant gairebé un any entre 1937 i 1938.

⁶³ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 27-7-1936.

⁶⁴ Va ser alcalde entre l'1-2-1934 i el 2-5-1935; novament entre el 18-2-1936 i el 23-7-1936.

⁶⁵ Va ser alcalde entre el 16-4-1931 i el 23-9-1934 i va ser substituït per Antoni Armengol, que ho fou entre el 23-9-1934 i el 2-8-1936.

Santa Maria de Palautordera

Llista	Vots	%	Regidors
Centre Autonomista Republicà	359	67,2	6
Centre Obrer d'Esquerra	175	32,8	2

Regidors electes: Josep Gimferrer Cuní (CAR),⁶⁶ Proje Isern Pera (CAR), Jacint Sibina Camps (CAR), Josep Tapias Andreu (CAR), Joan Perxachs Casacuberta (CAR), Joan Vidal Cama (CAR), Josep Rovira Perich (ERC) i Joaquim Amargan Abril (ERC).

Tagamanent

Llista	Vots	%	Regidors
Grup Tagamanent (Lliga Catalana)	18	100,0	5

Regidors electes: Àngel Torndelacreu Moncau (GT-LC),⁶⁷ Joan Basas Travé (GT-LC), Josep Grau Casals (GT-LC), Segimon Portet Solé (GT-LC) i Jaume Vila Roger (GT-LC).

Vallgorguina

Llista	Vots	%	Regidors
Esquerra Republicana de Catalunya	140	82,8	4
Grup d'Electors (Lliga Catalana)	29	17,2	2

Regidors electes: Amadeu Gras Cañellas (ERC),⁶⁸ Martí Gras Puig (ERC), Joaquim Gras Quera (ERC), Antoni Palomé Masó (ERC), Josep Puigdomènech Serrat (LC) i Rafael Alsina Monclús (LC).

Vallromanes

Llista	Vots	%	Regidors
Lliga Catalana	94	53,1	4
Esquerra Republicana de Catalunya	83	46,9	2

Regidors electes: Josep Cirera Mogas (LC), Isidre Bosch Corbera (LC), Lluís Ventura Trilla (LC), Antoni Duran Clivillers (LC)⁶⁹ i Vicenç Rabassa Rigall (ERC).

⁶⁶ Alcalde entre el 7-4-1933 i el 15-7-1936.

⁶⁷ Alcalde entre el 1933 i el 1936.

⁶⁸ Va ser alcalde entre el 15-4-1931 i el 22-10-1934; restituit el 18-2-1936 fins al 30-7-1936.

⁶⁹ Exercí el càrrec d'alcalde entre l'1-2-1934 i el 2-3-1936.

Vilalba Sasserra

Llista	Vots	%	Regidors
Esquerra Republicana de Catalunya	38	97,4	4
Lliga Catalana	1	2,6	1

Regidors electes: Jaume Sauri Muñoz (ERC), Joan Muñoz Roca (ERC), Jaume Agell Serrat (ERC), Josep Cortina Martí (ERC)⁷⁰ i Josep Masjoan Masifern (LC).

⁷⁰ Alcalde entre el 5-1-1934 i el 18-7-1936.